

Onderwerp Vaststellen verordening bekostiging leerlingenvervoer 2023	
Nummer	2022/478627
Portefeuillehouder	Leeuwen, B. van
Programma/beleidsveld	1.1 Onderwijs en sport
Afdeling	JOS
Auteur	Meenhorst, T.
Telefoonnummer	023-5115164
Email	tmeenhorst@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>De gemeente heeft de wettelijke plicht een regeling vast te stellen voor de bekostiging van het leerlingenvervoer. Voor leerlingen die vanwege een structurele lichamelijke of geestelijke handicap niet zelfstandig naar school kunnen reizen of wanneer passend onderwijs niet in de nabije omgeving van de leerling wordt aangeboden.</p> <p>De huidige verordening leerlingenvervoer is vastgesteld in 2015. Door ontwikkelingen in het sociaal domein en het onderwijs is er behoefte aan een geactualiseerde verordening voor de bekostiging van het leerlingenvervoer. Het uitgangspunt van de geactualiseerde verordening is ongewijzigd. De regeling is bedoeld om ouders/verzorgers financieel te ondersteunen in de kosten die zij moeten maken wanneer hun kind gebruik moet maken van een vorm van leerlingenvervoer.</p> <p>Voor Haarlem is het voorstel de afstandsgrens van 6 km voor basisonderwijs in stand te houden en deze voor het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs te verhogen van één naar zes kilometer. Vergelijkbare gemeenten zoals Leiden en Alkmaar en onze omliggende gemeenten hanteren hiervoor eveneens een grens van zes kilometer. Voor leerlingen die vanwege een structurele lichamelijke of geestelijke handicap niet zelfstandig kunnen reizen geldt geen afstandsgrens.</p> <p>Met deze nieuwe verordening kan er nog betere afstemming en samenwerking worden gerealiseerd met de samenwerkingsverbanden in het onderwijs. Bij de beoordeling van aanvragen wordt het advies van het samenwerkingsverband gevolgd. Bijvoorbeeld bij aanvragen voor hoogbegaafdheidsonderwijs buiten de regio.</p> <p>De verordening bevat informatie over de wijze waarop ouders een aanvraag kunnen indienen en onder welke voorwaarden ouders aanspraak kunnen maken op (de bekostiging van) een vervoersvoorziening.</p>

Het leerlingenvervoer kent verschillende vormen:

- fietskilometervergoeding voor de leerling en al dan niet een begeleider;
- vergoeding voor het gebruik van het openbaar vervoer en al dan niet een begeleider;
- vergoeding voor het aangepast vervoer (RegioRijder);
- vergoeding voor de inzet van eigen vervoer (auto) van ouder/verzorger.

De kaders van de verordening zijn zodanig opgebouwd dat de meest zelfstandige en onafhankelijke vorm van leerlingenvervoer wordt toegekend. In de nieuwe verordening is meer aandacht voor de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerling en liggen er kaders vast voor de samenwerking tussen gemeente(n) en het regionale samenwerkingsverband. In vergelijking met de huidige verordening zijn tekstuele aanpassingen gedaan en nieuwe bepalingen opgenomen die hieronder worden toegelicht

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

1. De Verordening bekostiging leerlingenvervoer Haarlem 2023 vast te stellen.

3. Beoogd resultaat

Met het vaststellen van de Verordening bekostiging leerlingenvervoer Haarlem 2023 worden de beleidsmatige keuzes ten aanzien van het leerlingenvervoer geactualiseerd en opnieuw vastgelegd, zodat aanvragen voor leerlingenvervoer adequaat kunnen worden afgehandeld. Het primaire doel is om de toegankelijkheid van het onderwijs te waarborgen door ouders/verzorgers tegemoet te komen in de kosten die zij moeten maken wanneer zij zijn aangewezen op een vorm van leerlingenvervoer.

4. Argumenten

1. De gemeenteraad dient een regeling vast te stellen voor bekostiging van leerlingenvervoer.

De wettelijke grondslag voor het verstrekken van een bekostiging leerlingenvervoer is neergelegd in artikel 4, eerste lid, van de Wet op het primair onderwijs (hierna: WPO), artikel 4, eerste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs (hierna: WVO) en artikel 4, eerste lid, van de Wet op de expertisecentra (hierna: WEC). Deze drie wetten formuleren de wettelijke plicht van de gemeente als: 'de bekostiging van de door het college noodzakelijk te achten vervoerskosten ten behoeve van het schoolbezoek'¹.

2. Belanghebbenden en experts hebben ingestemd met de modelverordening.

Bij het opstellen van de nieuwe modelverordening is er overleg geweest met de klankbordgroep leerlingenvervoer van het VNG. Ook is er een raadpleging gehouden onder alle gemeenten en samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs in Nederland. Bij het opstellen van de nieuwe Verordening bekostiging leerlingenvervoer zijn de aanbevelingen voor het uit twee rapporten

¹ Het gaat hierbij zowel om scholen voor basisonderwijs, speciaal basisonderwijs, (voortgezet) speciaal onderwijs en regulier voortgezet onderwijs, die zijn aangesloten bij samenwerkingsverbanden primair of voortgezet onderwijs, als ook om instellingen voor cluster 1 en cluster 2.

meegenomen: het rapport 'Met andere ogen' van Rene Peeters (2018) en het rapport 'Als de weg naar passend onderwijs niet passend is' van de Kinderombudsman (2019).

3. Er zijn tekstuele wijzigingen en er is een nieuwe opzet voor de verordening

In de citeertitel van de nieuwe verordening is het woord "bekostiging" opgenomen. Dit past bij de basisgedachte dat het bij het leerlingenvervoer in beginsel om een bekostiging gaat. De huidige citeertitel "Verordening leerlingenvervoer 2015" zou ten onrechte kunnen doen vermoeden, dat de verordening het vervoer van leerlingen regelt. Naast de titel is ook de paragraafindeling en volgorde van de artikelen gewijzigd, ter bevordering van de leesbaarheid.

4. De verordening heeft een nieuwe opzet

Allereerst wordt het recht op een vergoeding beoordeeld in de beoordelingsfase. Hierna wordt onderzocht welke vergoeding wordt verstrekt in de onderzoeksfase. Deze onderzoeksfase treedt pas in werking als uit de beoordelingsfase een positief besluit voor vergoeding volgt.

5. Er is een aantal nieuwe en aangepaste bepalingen

De volgende bepalingen zijn nieuw of aangepast in de verordening bekostiging leerlingenvervoer:

Artikel 2. Doelstelling: het doel van het leerlingenvervoer is om een financiële ondersteuning te verstrekken ten behoeve van passend vervoer van de woning dan wel de opstapplaats naar de dichtstbijzijnde toegankelijke school aan de ouders van kinderen wie of van wie de school verder dan de, door de gemeente bepaalde, afstandsgrens gelegen is, of voor wie het medisch niet mogelijk is om de school zelfstandig te bereiken.

Artikel 4. Gesprek over zelfstandigheid en zelfredzaamheid bij de aanvraag: in de nieuwe verordening is meer aandacht voor zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerling. Dit sluit aan op de basisgedachte van "eigen kracht".

Artikel 5. OOGO met het samenwerkingsverband: in de nieuwe verordening staan kaders opgenomen over de structurele afstemming tussen gemeente(n) en het regionale Samenwerkingsverband, door in het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) expliciet aandacht te besteden aan het leerlingenvervoer. Door het leerlingenvervoer structureel te agenderen voor het OOGO wordt een efficiëntere samenwerking beoogd.

Artikel 7. Herziening, opschorting, intrekking of terugvordering van de vervoersvoorziening: als gevolg van bijvoorbeeld wijzigingen of ernstig wangedrag door de leerling kan een besluit als bedoeld in de verordening worden herzien, opgeschort of ingetrokken.

Artikel 9. Afstandsgrens: de verschillende afstandsgrenzen zijn samengebracht in één artikel. De afstandsgrenzen in artikel 9, lid 1 zijn aangepast. De huidige verordening leerlingenvervoer hanteert een afstandsgrens waarbinnen geen bekostiging van leerlingenvervoer mogelijk is van zes kilometer voor het basisonderwijs en één kilometer voor het speciaal(basis) onderwijs. Voor Haarlem is het voorstel de afstandsgrens voor basisonderwijs in stand te houden en voor het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs te verhogen naar zes kilometer.

De verhoging van de afstandsgrens is een druk verlagende maatregel in het leerlingenvervoer die doorwerkt in het algehele doelgroepenvervoer. Deze maatregel heeft naar verwachting een positief effect op het systeem RegioRijder dat onder druk staat door krapte op de arbeidsmarkt.

Door deze verhoging met vijf km maken ca. 6 leerlingen geen aanspraak meer op bekostiging voor het leerlingenvervoer. Voor ca. 36 leerlingen vervalt potentieel het recht op een vervoersvoorziening. Als de afstand tussen thuis en school minder dan zes kilometer bedraagt, moet duidelijk worden dat het noodzakelijk is om een voorziening voor leerlingenvervoer toe te kennen. Voor leerlingen die vanwege een structurele lichamelijke of geestelijke handicap niet zelfstandig kunnen, reizen geldt geen afstandsgrens.

Artikel 10. Aanwijzing opstapplaats: het college kan een opstapplaats aanwijzen. In dit artikel wordt beschreven hoe wordt omgegaan met een opstapplaats en wanneer deze wordt gebruikt. Dit is in Haarlem op dit moment alleen het geval voor leerlingen van de Internationale Taalklas;(ITK) zij worden in een lijndienstverband gehaald en gebracht. Dit is op verzoek en in samenwerking met de ITK zo tot stand gekomen.

Artikel 13. Schooltijden en wachttijden: het college kan een wachttijd instellen wanneer er binnen een school sprake is van verschillende en/of wisselende lesroosters binnen de vaste schooltijden, om zodoende aan te sluiten op het reguliere leerlingenvervoer uitgevoerd door RegioRijder. Hierdoor kunnen de te rijden routes van het leerlingenvervoer efficiënter worden ingericht, wat leidt tot lagere kosten voor gemeenten.

Artikel 14. Tijdelijk verblijf buiten de gemeente: het college kan een tijdelijke vervoersvoorziening toekennen aan de ouders van een leerling, die als gevolg van een crisissituatie tijdelijk buiten de gemeente verblijft, mits is voldaan aan een aantal voorwaarden. De acht gemeenten die bij RegioRijder zijn aangesloten hebben hier momenteel werkafspraken voor. Voorgesteld wordt om deze afspraken vast te leggen in de verordening.

Artikel 15. Vervoersvoorziening naar stageadres: in dit artikel wordt beschreven hoe wordt omgegaan met een aanvraag om een vervoersvoorziening naar het stageadres.

Artikel 21. Bekostiging andere passende vervoersvoorziening: de gemeente wordt meer mogelijkheid geboden om bij de verstrekking van vervoersvergoeding individueel maatwerk te leveren, wanneer er een alternatieve vervoersvoorziening is (zoals een handbike of elektrische fiets), welke goedkoper of gelijk is aan de kosten van het openbaar vervoer.

6. Deze nieuwe verordening draagt bij aan het systeem RegioRijder

Gezien de noodzaak tot druk verlagende maatregelen in dit systeem, zou de verhoging van de afstandsgrens structureel effect sorteren en een volumebeperking met zich meebrengen. Aangezien de afstandsgrens geen rol speelt bij de mogelijkheid vervoer te blijven aanbieden aan hulpbehoevende leerlingen, is het voorstel de afstandsgrens voor SO/SBO te verhogen naar 6 km. Om een goede en eerlijke toekenning te garanderen is het voorstel om bij twijfel of verschil van

inzicht bij de toekenning, onafhankelijk medisch advies in te winnen over de mogelijkheden van een leerling nu en in de nabije toekomst voor zelfstandig reizen.

7. De nieuwe verordening heeft mogelijk een positief kosteneffect.

De raad stelt voor het leerlingenvervoer jaarlijks in de begroting budget beschikbaar. De vaststelling van de nieuwe verordening geeft geen aanleiding tot aanpassing van het geraamde budget leerlingenvervoer. De verhoging van de afstandsgrens heeft een beperkte kostenverlagende uitwerking van 2 tot maximaal 13%.

8. Er is regionale afstemming en samenwerking in het leerlingenvervoer.

De gemeenten Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmermeer, Heemstede, Heemskerk, Velsen en Zandvoort hebben het doelgroepenvervoer, waaronder het leerlingenvervoer valt, gezamenlijk ingekocht. De modelverordening van de VNG is regionaal op ambtelijk niveau besproken. Elke gemeente stelt haar eigen verordening bekostiging leerlingenvervoer vast. De voorgestelde verhoging van de afstandsgrens draagt bij aan een meer afgestemd beleid qua afstanden ten opzichte van de ons omliggende gemeenten.

5. Risico's en kanttekeningen

1. Personeelstekorten zetten de uitvoering van het vervoer onder druk.

Het doelgroepenvervoer wordt uitgevoerd door vervoersysteem RegioRijder. Binnen het systeem wordt zowel het leerlingenvervoer als het Wmo-vervoer uitgevoerd. De vervoerders kampen met chauffeurstekorten en kunnen niet alle benodigde diensten leveren. Er is voornamelijk een tekort aan leerlingenvervoerchauffeurs, met als gevolg dat er chauffeurs en bussen uit het Wmo-vervoer worden gebruikt om leerlingen te vervoeren. Als gevolg van een gebrek aan (vaste) chauffeurs staat de stiptheid onder druk. Alternatieve scenario's voor het leerlingenvervoer worden onderzocht en mogelijke oplossingen zijn te vinden door bijvoorbeeld te werken met bloktijden en het beperken van de instroom in het leerlingenvervoer door nadrukkelijker een beroep te doen op ouders en het vergroten van de zelfredzaamheid van kinderen.

6. Uitvoering

Bekendmaking na vaststelling van de verordening gebeurt conform de daarvoor geldende voorschriften. Uitvoerenden en betrokkenen worden na vaststelling geïnformeerd.

Ouders van leerlingen die momenteel gebruik maken van het leerlingenvervoer worden geïnformeerd over de aangepaste verordening en de gewijzigde eigen bijdrage.

Aanvragen leerlingenvervoer die vanaf 1 april 2023 worden ingediend, zullen volgens de "Verordening bekostiging leerlingenvervoer Haarlem 2023" worden beoordeeld.

Het gevoerde beleid wordt periodiek geëvalueerd en landelijke ontwikkelingen en jurisprudentie op het gebied van (de bekostiging) van het leerlingenvervoer wordt gevolgd.

7. Bijlage

1. Verordening bekostiging leerlingenvervoer Haarlem 2023